

настання страхового випадку (допомога при врегулюванні збитків). Крім того, на нашу думку, доцільно було б додати діяльність перестрахових брокерів, що дало б можливість повністю розкрити сутність посередницької діяльності у страхуванні.

Література

1. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про страхування” станом на 01.12.2008 р. № 2745-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Banasicski A. Ubezpieczenia gospodarcze / A. Banasicski. – Warszawa: Poltext, 1993. – 241 s.
3. Страхове посередництво: теорія та практика: навч. посіб. / За редакцією О. М. Залєтова. – К.: Міжнародна агенція “BeeZone”, 2004. – 416 с.
4. Резнікова В. Посередництво на страховому ринку України / В. Резнікова // Право України. – 2010. – № 4. – С. 275-282.
5. Мартишко Н. Страхове посередництво: поняття і різновиди / Н. Мартишко // Економічний аналіз. – 2012. – Вип. 11. – С. 164-168.

Кудрявська Н. В., аспірантка

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ СТРАХОВОГО РИНКУ

Загалом особливості організаційної структури страхового ринку України полягають у тому, що її представляють такі складові частини. Перша – страхове товариство або страхова компанія, в яких формується страховий фонд, переплітаються індивідуальні, колективні та групові інтереси. Друга – об’єднання страхових товариств у спілки, асоціації, пули та інші об’єднання з метою координації діяльності, захисту інтересів своїх членів, провадження спільних програм. Їх утворення не повинно суперечити законодавству України. Вони не мають права займатися страховою діяльністю. Третя – товариства взаємного страхування – це юридичні особи-страховики, які були створені згідно з Законом України “Про страхування”. Їх мета – страхування ризиків певного товариства. Тут виплата страхового платежу здійснюється за рахунок чистого прибутку, який залишається у розпорядженні членів товариства, крім випадків, передбачених законодавством України. Четверта – страхові агенти й брокери. Вони є страховими посередниками, через яких страховики провадять свою страхову діяльність. Страхове посередництво виконує такі завдання: надання консультацій та різних експертно-інформаційних послуг, підготовка, укладання і супровід договорів страхування, здійснення посередницьких послуг

у страхуванні та перестрахованні за переліком, який установлюється уповноваженими органом.

На нашу думку, складність сучасного страхового ринку зумовлюється наявністю його специфічної внутрішньої структурної будови і зовнішнього навколишнього оточення. Так, внутрішню будову страхового ринку представляють суб'єкти страхового ринку і страхові продукти, що реалізуються на ньому, тобто саме страхування. Натомість, зовнішнє оточення репрезентують структурні елементи фінансової системи держави, а також сфера міжнародних фінансів, зв'язок із якими зумовлюється згідно з напрямками руху грошових потоків.

На основі проведеного дослідження ми дійшли висновку, що у внутрішній структурній будові страхового ринку за суб'єктами страхових відносин функціонують три основні сектори. Перший – це уповноважений орган державного нагляду за страховою діяльністю. Другий сектор репрезентують структурні елементи страхового ринку, зокрема страховики, страхувальники, об'єднання страховиків. До третього сектору входять такі елементи інфраструктури, як страхові та нестрахові посередники. Фактично останній сектор страхового ринку представлений елементами тієї інфраструктури, яка включає до свого складу посередників на страховому ринку. У науковій літературі існує традиційний поділ їх на три групи.

До першої групи входять прямі посередники – це страхові агенти, які діють від імені страхової компанії; страхові брокери, що діють від свого імені на підставі брокерської угоди з особою, яка має потребу в страхуванні як страхувальник; перестрахові брокери, що також діють від свого імені та на підставі брокерської угоди зі страховиком, який має потребу в перестрахованні як перестраховальник. Друга група включає непрямі посередників – особи, які професійно оцінюють страхові ризики (андеррайтер, сюрвеєр), та особи, що оцінюють страхові збитки (аварійний комісар, аджастер, диспашер). Третя група включає нестрахових посередників – це особи, які виконують роботу в інших напрямках, зокрема надають консультаційні, інформаційні, рекламні, кредитно-банківські, аудиторські, нотаріальні, біржові та інші послуги.

Водночас варто наголосити на тому, що правильним і найбільш точним є називати дійсними посередниками на страховому ринку лише прямих посередників, тобто страхового (перестрахового) брокера і страхового агента. Адже саме ця група суб'єктів господарювання здійснює посередницьку діяльність як основний (а у випадку страхового брокера – єдиний і виключний) різновид господарської діяльності. Натомість, непрямі і нестрахових посередників можна назвати посередниками на страховому ринку досить умовно, оскільки їхня основна господарська діяльність – це не безпосереднє страхове посередництво, і вона не перебуває у прямому зв'язку зі страховим посередництвом.

Отже, визначальна особливість страхового ринку полягає в інтегрованості в нього різних структурних елементів, їх систематичній взаємодії, що відбувається згідно з правилами зовнішнього середовища і внутрішнього наповнення страхового ринку.

Література

1. Гаманкова О. О. Ринок страхових послуг України: теорія, методологія, практика / О. О. Гаманкова; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. закл. "Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана". – К.: КНЕУ, 2009. – 283 с.

2. Дема Д. І. Страхові послуги: навч. посіб. / Д. І. Дема, О. М. Віленчук, І. В. Дем'янюк; за заг. ред. Д. І. Деми; М-во освіти і науки України. – [2-ге вид, перероб. і доп.]. – К.: Алерта, 2013. – 524 с.

3. Дегтяр А. Міжнародний досвід надання страхових послуг та регулювання страхової діяльності / А. Дегтяр // Публічне управління: теорія та практика. – 2011. – Вип. 4 (8). – С. 88-93.

4. Матвійчук О. В. Особливості функціонування ринку страхових послуг України / О. В. Матвійчук // Теорії мікро- і макроекономіки. – 2012. – Вип. 38. – С. 181-188.

Кулик З. М.

Науковий керівник: Федорович І. М., к.е.н.

Тернопільський національний економічний університет

РОЛЬ СТРАХОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ У РОЗВИТКУ СТРАХОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

Розвиток страхового ринку в країні є надзвичайно важливою передумовою створення конкурентоспроможної економіки. У багатьох розвинутих країнах світу страхові компанії поряд з банківськими установами виступають основними інституційними інвесторами. Відтак, актуальним є питання визначення теоретичних та методичних засад функціонування страхових посередників, які відіграють ключову роль в розвитку та активізації вітчизняного страхового ринку.

Враховуючи вагому роль страхових посередників в реалізації страхових продуктів, актуальними та цікавими постають питання визначення їхнього місця у формуванні довірчих відносин між страховими компаніями та страхувальниками. Загальновідомо, що страхові послуги не набули надзвичайної популярності в Україні як серед населення, так і юридичних установ. Першочерговою проблемою такої ситуації, на наш погляд, є недовіра потенційних клієнтів страхових компаній до їхньої діяльності. Саме тому важливу роль у відновленні довіри до діяльності страхових компаній мають відігравати страхові посередники, які безпосередньо взаємодіють з клієнтами в процесі реалізації страхових послуг, і якість такої взаємодії є основою